

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM
(19 Şubat 2015)
Yahya ARIKAN
malicozum@ismmmo.org.tr

DEVLET HUKUKU ARKADAN DOLANIR MI ?

“Hukukun arkasından dolanmak” deyimini mutlaka duymuşsunuzdur. Ekşi Sözlük’te bakın nasıl tanımlanmış: “İşine gelmeyince kanunun açık hükmüne riayet etmemek, bir merasime uymaktan imtina etmek kastıyla, kanunda bir boşluk bulmak ve buradan içeri sinsice süzülüp, tereyağı ve kıl ilişkisinde olduğu gibi, en sonunda ak kaşık misali parlayarak su yüzüne çıkmak, bildiğini okumaktır, cingözlüktür, ensesinde gözü olmaktır.” Biraz da esprili bir şekilde ama çok güzel tanımlamış Ekşi Sözlük.

Bazen kanundaki boşluğu değerlendirmek isteyen yurttaşlarımız da bu yolu tercih ederler. Tam olarak suç teşkil eden bir fiil de sayılmaz. Yukarıdaki tanımlamada bahsedildiği üzere biraz cingözlülük yapmaktır.

Peki bu cingözlülüğü Devlet yani kamu otoritesi gerçekleştirir mi? Ulaşmak istediği sonuca hukukun arkasından dolanarak erişmek ister mi?

Aslında gelişmiş demokrasilerde böyle bir durumla karşılaşmak mümkün değildir. Ancak demokrasi kültürü ve hukuk devleti ilkesi tam olarak yerleşmemiş yerlerde bu tür durumlarla karşılaşmak mümkün.

Ülkemizde buna benzer durumlarla oldukça sık karşılaşıyoruz. Geçmişte ve daha bu ayın başında bir örneğini yaşadık.

Farklı Şekilde Bildirime Devam

Ocak ayında son derece önemli bir gelişme yaşandı. Mükelleflere ve mali müşavirlere gereksiz angaryalar yükleyen 413 seri numaralı VUK genel tebliği yürürlükten kaldırıldı. Yani “mükellef bilgileri bildirim” verme zorunluluğu kaldırıldı.

Böylece büyük tepkilere neden olan, zaten, devletin muhtelif birimlerinde bulunan bilgilerin yeniden istenmesi anlamına gelen mükellef bilgileri bildirim artık verilmeyecekti. Bu bildirim 17 Ocak tarihinde iptal edilmişti.

‘Arkadan dolanma’ işte bu andan itibaren devreye girmeye başladı. Gelir İdaresi, 3 Şubat tarihinde muhtasar beyanname formatında değişikliğe gitti. Hiçbir idari düzenlemeye dayanmayan bu format değişikliği ile iptal edilen mükellef bilgileri bildirimde yer alan konular istenmeye devam edildi.

SGK’da Bilgiler Var

Gelir İdaresi, yaptığı format değişikliği ile muhtasar beyannamenin ekler kısmına İşyeri / İşçi Bilgileri kulakçığı ekledi. İş yerine ilişkin istenen bilgiler; iş yeri türü, iş yerinin

adresini merkez/şube, iş yeri adres numarası.ektedir. Diğer taraftan aynı ekte yer alan başka bir bölümde ise iş yeri çalışan SGK bilgileri başlığında, iş yeri kodu, SGK iş yeri numarası, çalışanların toplam sayısı, asgari ücretli sayısı, diğer ücretli sayısı, kadın sayısı, erkek sayısı, Gelir Vergisinden muaf çalışan sayısı, engelli çalışan kadın/erkek sayısı, SGK'dan muaf kadın / erkek çalışan sayısı gibi istatistiki bilgiler isteniyor.

Aslında bu bilgilerin tamamı Sosyal Güvenlik Kurumu'nda bulunuyor. Bütün bunlar yerine, işyeri SGK sicil numarası istenmesi yeterli. Böylece iki kurum arasındaki işbirliği ile Gelir İdaresi istediği bilgilere erişmiş olurdu.

Bu sayede de devletin bir biriminin hukuku arkadan dolandığına şahit olmazdık. Kaldırılan bir bildirim, bilgilerin farklı bir yöntemle yeniden istenmesini yaşamamış olurduk. En önemlisi de yüzbinlerce mükellef ve binlerce mali müşavir iş yükü olarak geri dönen angarya ile yeniden yüz yüze kalmazdı.

.....

MADENCİYE SİGORTA ŞARTI !

Resmi Gazetede "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hakkında Karar" yayınlandı. Yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin istihdam ettirdikleri üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası (Sigorta)" yaptırmak zorunda.

Sigorta poliçesi olmadan bu faaliyetlerde bulunamayacak, faaliyetlere devam edilemeyecek. Aynı zamanda faaliyette bulunmak için ilgili kamu kurumlarına yapılan ruhsat başvurularında sigorta poliçesi aranacak.

Belirtilen faaliyetlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin sigorta talebi üzerine, sigorta şirketince, faaliyetin yapılacağı tesisin, Hazine Müsteşarlığınca ilgili kurumların görüşü de alınmak suretiyle belirlenecek asgari sigortalama şartlarını sağladığının tespiti için, sigorta eksperleri marifetiyle risk incelemesi yaptırılacak.

Kapsama Giren İşletmeler Sorumlu

Risk incelemesi sonucunda faaliyetin yapılacağı tesisin asgari sigortalama şartlarını sağladığının tespiti üzerine ilgili tesis için sigorta poliçesi düzenlenecek. Poliçe başlangıcından itibaren altı ay içinde aynı risk incelemesi tekrar edilecek.

Poliçe yürürlükteyken yapılan risk incelemesi sonucunda ilgili tesisin asgari sigortalama şartlarını kaybettiğinin tespiti halinde mevcut sigorta teminatı askıya alınacak, durum ruhsat vermeye yetkili kamu kurumlarına bildirilecek.

'Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hakkında Karar'ın yürürlük tarihi Resmi Gazetede yayımlandıktan itibaren üç ay sonra olarak kararlaştırıldı. Bu anlamda kapsam içerisinde giren maden işletmeleri 06.05.2015 tarihinden itibaren sorumlu olacaklar.

Sigorta tazminatının tespitinde zarar hesabı yapılmaz. Ancak söz konusu tazminat, hak sahiplerinin ilgili özel hukuk mevzuatı çerçevesinde sahip oldukları zarara bağlı diğer tazminatın hesabında dikkate alınır.

SORU-CEVAP

*Ben 1965 doğumlu olmama rağmen o dönemde babam 1970 doğumlu olarak nüfusa kaydettirmiş. İlk defa 1990 yılında sigortalı oldum ve 1995 yılında da mahkeme kararıyla doğum tarihim 1965 olarak kayıt ettirdim. Buna göre emeklilikte 1965 yılı mı esas alınır? Yoksa 1970 yılı mı? **Ali Yiğit***

Mahkeme kararıyla yaşını büyütenlerin ilk defa sigortalı oldukları tarih esas alınarak emeklilik yaşı bulunur. Yani sigortalı olduğunuz tarihteki 1970 doğum tarihine göre emeklilik yaşını hesaplanır. Sigortalı olduktan sonra yapılan yaş düzeltmelerinin emekliliğe bir etkisi yoktur.